

Luthersk fordybelsesdag d. 1. marts 2025 i Herning

Evangeliets og kødets dødelse – kødets dødelse (mortificatio carnis) og tornen i kødet

1 del. Resume ved Carsten Elmelund Petersen (cep@dbi.edu)

Den lutherske fokusering på evangeliet udspringer af diskussionen mellem Pelagius og Augustin. Pelagius hævdede, at mennesket med sin frie vilje og naturlige udrustning kunne skaffe sig fortjeneste hos Gud. Augustin svarede nej, dåben og nåden er nødvendig. Tanken om fortjeneste hos Gud spillede derefter en stor rolle og var årsag til Luthers opgør med Romerkirken.

Luthers teologi er annonceret i hans første tese på kirkedøren i Wittenberg i 1517: Gør bod! Kun bodfærdige mennesker tager imod evangeliet. Guds retfærdighed (Rom 1:17, 3:21-24) er Kristi fremmede retfærdighed, der bliver givet mig udefra, også selvom Kristus/Guds Ånd tager bolig i hjertet (Joh 14:23, 1 Kor 3:16, Ef 3:17).

Luther ser retfærdiggørelse af tro som altafgørende for kristen teologi og lære.

Kødet er det kristne menneskes gamle syndige natur (Rom 6:12, 7:5, 8:6 og Gal 5:13-26). Kødet kaldes også det gamle menneske, som skal aflægges, mens det nye menneske skal iføres (Ef 4:17-24 og Kol 3:1-16). Det gamle menneske skal korsfæstes (Rom 6:6, Gal 5:24).

Luther kalder kødets dødelse for mortificatio carnis på latin. Luther redegør i *Sermon om den dobbelte retfærdighed* for retfærdiggørelsen som den første retfærdighed og helliggørelsen som den anden retfærdighed.

Retfærdiggørelse af tro alene er det grundlag, hvorpå Gud dømmes os på dommens dag. Men Luther har den opfattelse, at hvis ikke retfærdiggørelsen, troen og det at Kristus selv bor ved troen i vore hjerter, bevirker ændringer og får konsekvenser i vores levede liv, så er troen falsk. Så er der blot tale om en død forstandstro.

Svend Lefeldt beskriver i 1949 i sin doktorafhandling *Den kristnes kamp Mortificatio carnis: En studie i Luthers teologi* hvor meget Luther fokuserer på kødets dødelse i det kristne menneskes liv. Det kristne menneske er samtidigt både synder og retfærdig (simul iustus et peccator).

Perspektivet er, at i retfærdiggørelsen er man totalt en synder i sig selv og totalt retfærdig i Kristus. I helliggørelsen er man delvis synder, fordi synden er der stadig, men synden hersker ikke længere. Synden er behersket, og man er delvis retfærdig, fordi man er nyskabt, men det nyskabte har ikke fuldt råderum og dominans.

Når Paulus taler om sin torn i kødet, kan det godt ses i forbindelse med helliggørelsen. Tornen skulle dæmpe hans hovmod og rette hans fokus på nåden (2 Kor 12:7-9). Olav Valen-Sendstad (1972) og Pablo Martinez (2009) har skrevet gode bøger om tornen som troens helliggørelse.

Det er et vigtigt anliggende, som Valen-Sendstad gør gældende, at Gud i helliggørelsen bruger midler; Guds ord, dåben, nadveren, bøn og Åndens ledelse.

Selvom helliggørelsen er Guds værk i de troende, så har mennesker også et ansvar jf. Salme 127:1-2, Fil 2:12-13). Det er farligt at se bort fra det ansvar. Ansvar kommer til udtryk i en række bibelord: 1 Tess 5:22, Jak 4:7 og 1 Joh 2:15-17.

Ordene om at rive sit øje ud, afskære sin hånd og afhugge sin fod (Matt 5:27-30, 18:6-11) er billedtale, der betyder, at den kristne selv skal tage ansvar for ikke at se, ikke at handle og ikke at færdes – så de kødelige lidenskaber vækkes til fristelse og fald.